

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

EGY ÓRA . . . K 12.50
NEGYED ÉVRE K 37.50
FÉL ÉVRE . . . K 75.—
EGÉSZ ÉVRE . . K 150.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL: DEB-
RECEN, PIAC-U. 49. SZ.
TELEFONSZÁM: 18.

A polgárság szervezkedése

Aki lelkiismeretes hásszal és pontossággal akarja megírni Magyarország összeomlásának történetét, az nem utolsó sorban a polgárságot fogja felelőssé tenni a katasztrófa bekövetkezéséért. Hogy ennyire jutottunk, hogy a végső pusztulás, a teljes megsemmisülés örvényének szélére sodortak bennünket az események, azért a bűnök megszámlálhatatlan sokasága terheli a magyar polgárságot, amely tunya volt, renyhe volt, indolens volt, érzéketlen volt, vak volt és süket volt.

A magyar polgárságot megszervezni teljességgel lehetetlen feladatnak bizonyult.

Az októberi forradalom első hónapjának elteltével világos volt mindenki előtt, hogy az események, ha szabadjára hagyják őket, hova-tovább a legszörnyebb baloldalra terelnek minden hatalmat, a polgárság elveszti minden befolyást és tisztára a szervezett munkásság védelmére szorul. Akkor még senkisémm gondolt arra, hogy Magyarországon bolsevik uralom lehet, ezt az eshetőséget minden polgár és minden okosan és becsületesen gondolkodó munkás figyelmen kívül hagyhatta, mert örületeket valóban nem vonhatott bele a kalkulációjába. Azt is el kell ismerni, hogy egészen a proletárdiktatúra bekövetkezéséig a munkásság volt az egyetlen szervezett hatalom Magyarországon és a maga szerveivel tényleg feleltartotta a közrendet, a vagyon- és életbiztonságot. A polgárság szervezkedésére mindamellett szükség lett volna, hogy biztossá tartsa részére az ország vezetését, amire kétségtelen joga volt, még a polgárság az ország népének óriási többségét alkotta és a polgárságnak összehasonlíthatatlanul nagyobb volt a politikai iskolázottsága. Különösen szükség lett volna a polgárság szervezkedésére akkor, amikor egyre fenyegetőbbé vált az az ramiat, amely tiszta szocializációt követelt. A polgárság azonban semmit sem tett a növekvő bajok enyhítésére és ez az oka annak, hogy a pro-

letárdiktatúra olyan ellenállhatatlan terrortal nehezített Magyarországra, amely a legszörnyebben látók képzeletét is fölülmúlta.

Most, a bolsevik-uralom szörnyű tanulságai után, talán megfogadja és követi a magyar polgárság azokat az utmutatá-

sokat, amelyeket hivatott vezetői adnak. Szervezett tábort, amelynek egyetlen célja az új Magyarország, a kulturált polgári Magyarországnak fölépítése, tömörüljön a magyar polgárság, hogy végre kezdetét vehesse a teremő, alkotó munka korszaka.

Vázsonyi felhívása a polgársághoz

A demokrata párt megkezdte szervezkedését

A központi demokrata párt minden zaj és lármá nélkül megkezdte a szervezkedést. A demokrata párt a polgárságot szakmák szerint szervezi.

Vasárnap a fővárosi fűszerkereskedők tartották értekezletét, amelyen P e t ő Sándor dr. volt országgyűlési képviselő elnököl. Az értekezletén V á z s o n y i volt igazságügyminiszter is megjelent, akit a terembe lépésekor lelkes ovációkban részesítettek.

Vázsonyi Vilmos nagy beszédet mondott. Azzal kezdte, hogy a bolsevizmust már egy esztendővel ezelőtt megjósolta. Akkor nem hittek neki. A bolsevizmus nem győzedelmeskedhetett volna, ha a magyar polgárság okult volna a multak hibáin és szervezkedett volna. De nem a munkásság ellen kell ennek irányulnia. hanem ellenkezőleg, az öntudatos munkássággal együtt kell dolgoznia. Elítél minden osztályuralmat. A vörös terror rémuralma alatt a városi polgárok szenvedtek a legtöbbet. Neki — mondta Vázsonyi — nem kell sem vörös, sem fehér terror, neki a magyar nemzeti trikolor kell. A polgárok között most a gyűlölködés magvát hintik el. Nekünk, dolgozó polgároknak nem gyűlölködésre, hanem szerelre, megértésre és komoly munkára van szükségünk. Ezután szervezkedésre és összetartásra hívta föl a megjelenteket.

A nagy éljenzéssel fogadott beszéd után többen felszóltak és kijelentették, hogy minden erejükkel támogatják Vázsonyit, illetve a demokrata párt politikáját.

Ugyancsak vasárnap tartottak értekezletet a borbély- és fodrásziparosok, továbbá az arany- és órásiparosok. Mind a két értekezleten nagy számmal vettek részt az érdekeltek és kimondták, hogy a demokrata párthoz csatlakoznak.

Szterényi József báró a politikai és gazdasági helyzetről

B u d a p e s t, szept. 26. A Köztársaság munkatársai fölkeresték Szterényi József báró volt kereskedelemügyi minisztert és kérdést intéztek hozzá az ország gazdasági és politikai helyzetéről. A válasz a következő volt:

A nemzetgyűlés feladata

— A helyzetet a lehető legszomorubbannak látom. A bolsevizmus uralma után az összes polgári elemeknek kivétel nélkül egyesülniök kellett volna abban a célban, hogy az országot megmentse. Ily egyesülés éppen úgy imponált volna az ententének, mint amennyire azt szemben nekünk az a marskodás és tülekedés, amely a polgári társadalom különböző rétegei között megnyilvánul és a mai helyzetet eredményezi. A polgári táborban csak egy kérdés képezhetne ma eltérést. Nevezetesen, hogy királyság vagy köztársaság legyen-e a magyar államforma. Minden más kérdésnek háttérbe kell szorulnia: pártpolitikának vagy nagy programoknak nincsen most ideje.

Mi volna a nemzetgyűlés feladata?

— Az összehívandó nemzetgyűlésnek nem lehet rendes országgyűlési jellege. Annak egyedüli feladata az államforma meghatározása, annak megfelelően az új magyar alkotmány elkészítése, amelynek keretében a végleges választójog is tartozik, a megkötendő béke ratifikálása és a választást nem törő pénzügyi és gazdasági törvények megalkotása. Ha ezen feladatokat a nemzetgyűlés megoldotta, fel kell osztani és rendes képviselőválasztásokat kiírni, ekkor lesz helyén a polgári társadalomnak pártok szerint csoportosulni, mert a rendes politikai élet csak ekkor indulhat meg.

Az említett feladatok megoldásában a társadalom egységének hiánya egyenesen végzetessé válhatik.

40-50%-os vagyonadó.

— Milyennek látja Excellenciád az ország gazdasági helyzetét?

— Szinte megütközéssel látom, aki félrevonultan állok az aktuális politikától, mennyire nem értékeli a közönség azt a súlyos pénzügyi és gazdasági helyzetet, amelyben az ország van, illetőleg amely elé néz. Mintha nem is tudná, hogy annak a kis Magyarországnak, amely fenn fog maradni, mennyi milliárdnyi adósságot kell fizetnie, hogy adósságainak kamatai egymagukban többet tesznek ki, mint a háború előtti utolsó év egész állami költségvetésének összege volt. Mintha nem akarna tudomást venni a közönség arról, hogy az állam pénzügyi helyzete csak egy nagy vagyonadó kirovása által lesz félig-meddig és akkor is csak talán rendezhető, mely vagyonadó szerintem átlagban negyvenötven százalékot fog kitehni. Mintha a közönség észrevétlenül haladna el valótán elértéktelenedése mellett és nem akarna tudomásul venni azt a legsúlyosabb helyzetet, mely reá vár, tudniillik, hogy a pénzügyi devalvációjá elkerülhetetlen és valóságos fantázia kell már ahhoz, amit néhány hónap előtt gondoltunk, hogy pénzünk értékének husz százalékát menthetjük meg. A mai helyzet mellett már a tíz százaléknál tartunk és ennek az értékevalválásnak már egy éven belül meg kell történnie, mert az Ausztriával

A román hadseregparancsnokság rendelete

Kivonat a 21 és 25 számú rendeletről (helyesbítő).

1. Válaszban tekintetnek mindazon egyének, akik már nem rosz, hanem dékál a nyilvános helyiségekben, vonatokban, az utcákon stb. Duma képen közölni híresztelni, megbeszélni fogják az akár igaz, akár képzelt híreket vagy vélelményeket, amelyek a harci tevékenységet érintik; továbbá amelyek a helyzetre és a csoportok állhelyezésére, vagy a katonai hatóságok rendelkezéseire, vagy bármily módon, a román hadsereget érintő ügyekre vonatkoznak.

2. Ezen vétkesek a katonai bírak által első és utolsó fokban fogott tárgyalatai és egy évi terjedő börtönrre és 2000 lei pénzbüntetésre elítélteni, amikor a fenti vétkes kémskedési és árulási szándékkal történnék, a háború esetén érvényes büntetéses jeznek végrehajtatal.

kötött béke szerint egy éven belül, Magyarországot is beleértve, az Osztrák-Magyar Bank jegyei megfelelő más pénzzel kicserélendő, vagyis a devalváció a kicserélés alkalmával fog történni. Különben a pénzügyi helyzetet illetően már legközelebb kóstolót fogunk kapni a bankjegyek kötelező felülbélyegzése alkalmával, mikor az állam — kénytelenségből —

Ötven százalékos kénytelenül

fog beszélni csehországi mintára, a felülbélyegzés alá eső bankjegyek ötven százaléknak visszatartásával. Avagy mit mondjak az ország gazdasági helyzetéről, midőn magában Budapesten legalább 180—200 ezer munkanélküli van, az egész gyárparasztnak és sajnos, kénytelen lesz még hosszú ideig szünetelni, midőn az ijesztő szénínség fenyeget és az élelmezés kérdése is nagyon bizonytalan a téli időre. Ha más egyébről nem, de forgalmi eszközök minimális teljesítőképessége miatt. Államvasutunk, egykori büszkeségünk, teljesen dezorganizálva és forgalmi eszközök nélkül áll, — és ebben a helyzetben a magyar polgári társadalom pártoskodik. A minap az egyedüli termékeny mári foglalkozás: a plakátipar révén

tizenhét polgári pártot

számoltam össze.

Azon százötvenkilenc nap alatt, melyben a Károlyi-kormány és a bolsevisták becsületensége miatt szabadságomtól megfosztva, az ország sorsa fölött tűnődhettem, nem így gondoltam a bolsevista uralom után a magyar politikai élet alakulását. Es ez a társadalmi bomlás még tetéztetik

felekezeti igazságok

által, mintha csak az volna a tény, hogy amit a bolsevista uralom még el nem pusztított, az tönkretetessék most. Igazán bűn a nemzetellen most társadalmi, pártpolitikai, vagy felekezeti ellentéteket támasztani, mikor mikor minden embernek becsesnek kell lennie, aki dolgozni tud és dolgozni akar.

Budapest, szept. 26. Egy hírlapíró megkérdezte Schnetzer Ferenc hadügyminisztertől, hogy milyen intézkedések történtek a főváros közbiztonságának fenntartására arra az esetre, ha a román csapatok kivonulnak Budapestről? A hadügyminiszter a következő kijelentést tette:

— Nyugtassa meg kérem a közönséget, — mondotta a hadügyminiszter, — hogy Budapest rendje és közbiztonsága teljesen biztosítva van. A román csapatok parancsnokságával meggyeztem abban, hogy, amint a román hadsereg a főváros területét elhagyja, ugyanabban az órában bevonul a nemzeti hadsereg. Amíg en hadügyminiszter leszek, semmitféle terrort vagy pogromot meg nem tűrök és mindenféle zavargást el fogok fojtatni.

— A nemzeti hadsereg megszervezésére az entente-től megkaptam az engedélyt. Egyelőre két gyaloghadosztályt és lovasdandárt állítottunk fel. Ahogy a román csapatok elhagyják a Dunántul egyes pontjait, ugyanolyan lépésben jönnek elől a nemzeti hadsereg csapatai, így tehát a főváros egy percig sem lesz fegyveres erő nélkül. A csapatok élén Horthy admirális áll, aki nem is olyan régen Beniczky belügyminiszterrel fizente meg a főváros nyugtalanlankodó lakosságának, hogy csapatai a fehér terrortól a pogromig mindentéle rendzavaraat vérbe fognak fojtatni. Kérem is a közönséget, a józan gondolkozásu munkásságot, hogy semmitféle fegyveres szervezkedést ne csináljon, mert a nemzeti hadsereg csapatai a helyszínen lövik agyon azt, akit az utcán fegyverrel találunk. Más fegyveres alakulat, mint a nemzeti hadsereg, itt nem lehet. Én és Horthy admirális garantáljuk, hogy Budapesten a legteljesebb rend lesz és nyugalom a román csapatok kivonulása után is. A főváros közönségét azonban már most előre kérem, hogy a nemzeti hadsereg csapatainak bevonulása napján tartózkodják otthon csak az legyen az utcán, akiknek okvetlenül szükséges.

Entente-ellenőrzés alatt lesznek a választások

Bécs, szept. 26. A Morgen jelent: Az ententének a magyar kormányhoz intézett jegyzéke a Magyarországon a legrövidebb idő alatt megtartandó választások ügyével foglalkozik. A választások egy entente-bizottság ellenőrzése alatt fognak lefolyni. Ez a bizottság egyúttal az igazságügyeket és az élelmezési ügyeket is ellenőrizni fogja.

Nyugatmagyarországot kiűrtjük?

Páris, szept. 26. Az Eclair jelent: Különböző jelekből megállapítható, hogy Magyarország megkezdte Nyugatmagyarország kiűrtését.

Magyar-belga kereskedelmi összekötetés

Gant, szept. 26. A belga kormány elhatározta, hogy Belgium és Magyarország között megengedi a kereskedelmi viszonyok újrafelvetését.

Öt millárdot adtak az angolok a Máv-ért

Mai számunkban regisztráltuk azt a hírt, hogy angol tokékek megvásárolták a Magyar Államvasutat. Új információk szerint a vásárlás tíz nappal ezelőtt történt és az angol pénzcsoport 5 milliárd koronát adott Magyarországnak a Magyar Államvasutak sinhálozataért, felepitményeiert, mozdonyaiért, teher- és személykocsiért. Természetesen a Máv csak ama vonalairól le-

het szó, amelyek a Magyarország területén maradtak.

Ágoston Péter a keresztényszocialista

Budapest, szept. 26. Ágoston Péter volt népbiztos jelentkezett a keresztényszocialista pártnál és hivatkozással a „Zsidók útja” című antiszemita munkájára, azt állította, hogy keresztényszocialista érzésű és a pártba felvételre jelentkezett. Ágoston Pétert a keresztényszocialista pánt határozottan visszautasították.

Ágoston Péternek nem ez az első köpenyegfordítása. Mikor Nagyváradra Giesswein Sándor praelátus protekciója mellett jogtanárrá kinevezték, meggyőződéses katolikusnak mutatta magát. Később Somló Bódog befolyása alá került és szocialista elméleteket hirdetett, volt munkapárti kortes, majd bekerült a szabadkőműves páholyba, ott egyszerre legtulzabb radikális istentagadó irányban működött s a nagyvárad páholy kettészakadása után a radikálisok élére állt. Az október 31-iki forradalom után ő lett Nagyvárad és Bihar megye Károlyista főispánja. Később a köztársasági kormány államtitkára lett. Kun Bélától népbiztosi állást

fogadott el, benne volt a Poidi kormányban is, most pedig — csak hogy továbbra is felszínen maradhasson — keresztényszocialista párthoz próbált döngölődni. Ott azonban az első felkínálkozásnál visszautasították.

Negsemmisítették a hajdomegyei kormánybiztos kinevezését

A tegnapi budapesti lapok az erdélyi román csapatok főhadsergparancsnokságának következő 34. sz. rendeletét közlik: Mi erdélyi csapatok főparancsnoka, az ország védelme érdekében, látván, hogy az 1919. szeptember hó 10-én megjelent „Budapesti Közlöny” 106. számában közöltetett, hogy a jelenlegi magyar kormány Szomjas Gusztáv földbirtokost kinevezte Hajdu, Szabolcs, Szatmár vármegyék és Szatmárnémeti város kormánybiztosává; Péchy István járási főszolgabíró Szatmár vármegye és Szatmárnémeti város kormánybiztos helyettesévé.

Elrendeljük:

Megsemmisítjük ezen kinevezést, miután egy olyan területre vonatkozik, mely Romániához tartozik s így érinti a Román állam suverénitását, mely egyedül hivatott és jogosult a közigazgatás szervezésére.

Erdélyi román csapatok főparancsnoka:

Mardarescu tábornok.

Vörös könyv a háborus felelősségről

Az osztrák kamarilla-politika aktai

Bécs, szept. 27. Német-Ausztria kormánya vörös könyvet tett közzé, melyben nyilvánosságra hozza a volt közös külügyminisztérium aktáit Ferenc Ferdinánd meggyilkolásától kezdve a Szerbiahoz intézett ultimátumig. A vörös könyvet kísérő felhivatalos magyaráza szerint a közzétett akták világosan bizonyítják, hogy

a háborút a dinasztia környezetéből egy maroknyi embercsoport indította meg

anélkül, hogy érintkezett volna a parlamentekkel.

Közzétett anyag teljes, egyetlen akta sem hiányzik. Legközelebb közzéteszik a diplomáciai iratokat az ultimátum átadásától a a hadüzenetig terjedő időről és egy harmadik csoportban arról az időről, mely a szerb hadüzenettől a belga hadüzenetig tart.

Az első részből megállapítható, miútt merült fel a monarchia államférfiainak agyában a háboru gondolata, mint erősödött egyre az a gondolat és mint sürsödött a hatalmakkal való tárgyalások során a háboru rendszeres előkészítésére. Az okmányok meglelelnek arra a kérdésre:

Ki akarta a háborút?

A közzétett akták maguktól beszélnek, a vörös könyv kimutatja, kicsoda könnyelműséggel sodorták bele Ausztria-Magyarországnépeit a katasztró-

fába. Még ha egy biztosító háboru jogosult lett volna is, nagyon kérdéses, vajjon az ezen időben felelős államférfiak, megvizsgáltak-e tényleg minden körülményt, amelyek között egy ilyen háboru lehetséges lett volna anélkül, hogy a monarchia pusztulását idézze elő.

Ezekben az államférfiakban meg volt a szándék a háboruhoz. Már Ferenc Józsefnek II. Vilmoshoz intézett kéziratóban van egy kitétel, mely szerint Ausztria-Magyarországnak Szerbia megkisebbitésére kell törekednie. A kézirathoz csatolt memorandum szerint Romániának a monarchiához való viszonyát tisztázni kellene.

A sarajevo-i gyilkosság hatása alatt megszilárdult a háboru terve. A julius elején tartott két minisztertanács jegyzőkönyve drámai módon tárja föl azt a szerepet, amelyet az egyes szereplők játszottak.

Tisza István kivételével az összes jelenvolt államférfiak a Szerbiahoz való viszony háborus megoldása mellett voltak

Csak Tisza István hangoztatta a helyzet és a háborus kilátások leikiismeretes megvizsgálása alapján, hogy politikai és nem háborus megoldásra kell törekedni. Hangoztatta aggodalmait is egy ilyen háboru veszedelmes volta miatt.

Mindamellert kétérteimű for-

mában konstataáltak a jelenlevők egyöntetűséget és azt a hiedelmet akarták kelteni, hogy Szerbia szuverenitásának megsértésére nem gondolnak. A különböző követlésekhez intézett jelentésekből már világosan kitűnik a megítélés szándéka, még a saját szövetségesekkel szemben is jellemző zárkózottságot tanúsítottak.

A nyilvánosságra a legmeglepőbbben kell, hogy hasson az a viszony, amely az osztrák-magyar politika és a német birodalom között megnyilvánult. Sokat vitattak már azt a kérdést, milyen szerepe volt Németországnak a Szerbiához intézett ultimátum körül. Most bebizonyítható, hogy

Németország az ultimátum tartalmáról alig 24 órával előbb értesült, mint a többi hatalmak.

Nyilvánvaló hogy az osztrák-magyar politika tulságosan önálló volt és Vilmos császár és más személyiségek kijelentései alapján tulságosan biztosra vette, hogy Németország tartani fogja a hátát.

A háború olyan pillanatban kezdődött, amelyben Olaszországot illetőleg nemcsak hogy nem volt meg a biztonsági érzés, hanem egyenesen a bizalmatlanság érzése nyilvánult meg, amikor Romániára nem számíthattak, amikor Franciaország övintést küldött, mely szerint Oroszország Szerbia mellé fog állani, a mikor Anglia, mely erősen békebarátnak mutatkozott, komoly aggodalmakat bangoztatott, amikor olyan volt a helyzet, hogy az eredmény felől maga a minisztertanács sem volt biztos, hiszen július 19-ikén elhatározta a kivételes állapot életbeléptetését Erdélyben és Jugoszláviában.

Az okmányok ilyképen világosan bizonyítják a régi kamarilla-politika rövidlátóságát, a régi rendszerű diplomácia gyöngegségét. Még az elavult presztizs-kérdést is feltámasztották.

A vörös könyvvádirat az abszolutisztikus politika ellen,

amelyre támaszkodva pár ember népek sorsa fölött dönthetett és vádirat a titkos diplomácia ellen.

Tudnivalók az utazási igazolványokról

1. Szeptember 26-tól kezdve a kérvényeket egy erre a célra kirendelt hadnagy fogja beszélni a vármegyei hivatalján mindennap délután 4 és 6 óra között. — Ugyanakkor szedik be láttaozás véget az utazási igazolványokat is, melyek másnap délelőtt fel 12 órakor lesznek kiosztva, szintén a hivatalon.

2. Az orvosi bizonyítványokat Budapestre szülő igazolványokat addig nem veszik tekintetbe, amíg azt a 16. divízió (városhaza) orvosnöke által nem láttaozta.

Debrecen, 1919 szeptember 25.

Az utazási igazolványokat kiadó hadnagyok.

Megalakult az új román kormány

Négy erdélyi miniszter az új kabinetben

Bukarest, szept. 26. Az új kormány végleges listája a következő: Manulescu-Rimniceanu miniszterelnök és igazságügyminiszter, Dicescu belügyminiszter, Vajda-Vojvod Sándor dr. külügyminiszter, Pangratu pénzügyminiszter, Pop-Csicsó István dr. földmivelésügyi, Inculetz közgazdasági, Goldis László közoktatási, Antonescu kereskedelem- és iparügyi, Nistor tárcanélküli, Romniceanu tábornok hadügyminiszter.

Feloszlik az erdélyi kormányzótanács

Tegnap jelentették, hogy a nagyszebeni román kormányzótanács megkezdte a Kolozsvárra való átköltözését. Mint most megbízható helyről jelentik, a nagyszebeni kormányzótanács feloszlása megkezdődött. A közellátási minisztérium már feloszlott és Kolozsvárra már csak a belügyi, a kereskedelmi és ipari, az igazságügyi és népjóléti minisztérium költözik át. A többi minisztérium egyrészt teljesen megszűnik, másrészt beolvad a bukaresti kormányba.

lippii tekintélyes ügyvéd, akit ez év elején a szerbek, miután Lippát megszállták, tartóztatták és Szerbiába szállították. Elfogatása azért történt, mert Busmann a magyar állami polgári iskola homlokzatáról levétette a magyar felirást és német feliratot alkalmazott. Később diplomáciai intervenció következtében Busmann szabadon engedték.

A magyar pénzügyi kérdések rendezése Romániával

Bukarest, szept. 26. A Dimineata közli, hogy a kormányzótanács Budapestre küldötte Arsenovici Gyula miniszteri tanácsos aradi pénzügyigazgatót, hogy ott a pénzügyminiszteriummal tárgyalásokat folytasson az elszakadt területek pénzügyi kérdéseinek rendezése végett. A míg a végleges rendezés megtörténik, többek közt a hivatalnoki előlegek, fizetések, nyugdíjak kérdésén fogják ideiglenesen elrendezni azokra a tisztviselőkre és nyugdíjasokra nézve, akik magyar állampolgárok maradtak.

100 millió font angol hitel Romániának

Bukarest, szept. 26. Anglia és Románia között gazdasági szerződés jött létre, melynek ér-

telmében Anglia hitelt nyújt Romániának, hogy 100 millió font sterlingért árukat vásároljon Angliában.

Kié lesz Fiume?

Milano, szept. 26. A Secolo jelenti: Úgy látszik, hogy Polk az utóbbi napok óta a fiumei kérdésnek az olaszok által javasolt megoldási módja felé hajlik, amely szerint Olaszország kapja a Fiume fölötti szuverenitást, míg a kikötő a népszövetség fenntartása alá kerülne. Polk most azon fáradozik, hogy megnyerje ehhez a javaslatához Wilson hozzájárulását. Tittoni szerdán a kamarában Olaszország egész háborús és békepolitikájával foglalkozni fog.

Az olasz Délitől

Bécs, szept. 26. Az olasz csapatok véglegesen megszállták az új deli határt Merán és Bozen városokban határőrpáncsnokokat állítottak fel.

A török kormány lemondott

Konstantinápoly, szept. 26. A török kormány a nemzeti mozgalmak miatt benyújtotta lemondását. A nemzeti mozgalmak Anatóliában tovább tartanak. A nemzeti csapatok bevették Konis és Angora városokat és gyorsan haladnak előre.

Detektív és háztulajdonosnő bünszövetsége

Fegyver-rejtegetésért felfelentést tettek hogy lakásukat fosztogathassanak

Megirtuk pár hónappal ezelőtt, hogy Daner Abel Nap-utca 15. szám alatti lakásán fegyvereket találtak bealazva. Az eset városzerte nagy feltűnést keltett, Danert és családját a román kir. hatóság tartóztatta és átadta a Nyiregyháza székelő hadbírósnak. A hadbíroság a vizsgálatot lefolytatta és azzal az indoklással, hogy a talált fegyverek muzeális tárgyak, Danert a vád alól felmentette.

Daner és családja visszatért Debreczenbe, ahol lakásukat teljesen kizsárvta találtak. Körülbelül 70-80.000 korona értékű ingóság tűnt el a lakásból. Daner azonnal felfelentést tett a rendőrségen, amely megindította a nyomozást.

A rendőrség ekkor már egy teljesen azonos ügyben nyomozott. Ugyanis a Danérral egy házban lakó Soltesz Sándor is felfelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes felfelentette a román hatóságnal, hogy fegyvereket rejtett, és a mikor ő a terparahomoksgától hazatért a lakásába, megállapította, hogy onnan 70.000 korona értékű ingósága eltűnt.

A rendőrségnek az volt a gyanuja, hogy mindkét fosztogatást ugyanazon személyek követték el. A felfelentő mindkét esetben a háztulajdonosnő Kiss Józsefné volt. A rendőrség ügyelme kezdte

Kissné és Varga Lajost, aki mint hatósági közeg mindkét esetben a házkutatást fogantatóította. Tudomasára jutott a rendőrségnek, hogy mikor a Daner-családot elvitték, Kissné azt mondta, hogy azokat a kutyákat úgy is felovik, vagy legarab is tíz évre bedutyizzak, tehát ugysem ehetik meg a csirkeket; Kissné azután ledite a Danerek csirkeit.

A rendőrség kihallgatta Kónya Gáborné házmeesterét, aki elmondta, hogy nemrég Kissné pár darab fehereműt ajándékozott neki. A rendőrség megállapította, hogy az ajándékok a Daner ellopott fehereműből valók, ennelogva Kissné és Varga Lajosnál házkutatást tartott, az utóbbi ugyanis költekezéseivel vona magára a rendőrség figyelmét. Mindkét házkutatás megiepo eredménnyel végződött: Kissné lakásán sok fehereműt találtak, amelyek nagyrészből a Soltesz Anna monogrammjá ki volt fejtve és helyette a Kissné monogrammjá volt bevarrva, azonkívül Danerek egyéb ingóságából is találtak Kissnénél. Varga Lajos lakásán nagyrészből S. A. monogrammmal ehatott női fehereműt találtak, Soltesz ket porotvaját és még egyéb apróságokat. Varga azt mondta, hogy ezeket egy ismeretlen katonától vásárolta.

Svábdeputáció a békekonferencián.

Aradról jelentik: Mint ismeretes, a párisi békekonferencia a Bánátot megosztja a románok és szerbek között és svábok által lakott részek is kerülnek szerb imperium alá. A Bánát egyéb részein lakó svábok néhány héttel ezelőtt gyűlést tartottak és elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek Párisba a békekonferenciához és azt kéri, csatolja az egész Bánátot Romániához, mert a szerbek türelmetlen magatartást tanúsítanak a svábokkal szemben. A deputáció két héttel ezelőtt el is ment és tisztelgett Clemenceaunál, valamint a békekonferencia többi tagjainál. A küldöttség tagja volt Busmann Jenő dr.

A rendőrség Kissné és Varga Lajost letartóztatta, miután beigazolva látta, hogy előzetes megbeszélés után felmentette fel Kissné Dánért és Soitészit, abban a reményben, hogy majd a házkutatást eszközli Varga segítségével, azok lakását kifosztathatják. A rendőrség megállapította, hogy a Dánérék lakását, azok távollétében Kissné rendszeresen fosztogatta, addig amíg majdnem teljesen ki nem ürítette; Kissné és Dánér lakásának közös padlása van és Kissné padlason keresztül hatolt be Dánérék lakásába.

Az ellopott ingóságoknak nagyrésze megkerült. A rendőrség Kissné és Varga Lajost átadta az ügyésznek.

Az orvosi fakultás mind az öt évfolyammal megnyílik

Kenézy Gyula dr. a debreceni tudományegyetem rektora a következő hirdményt teszi közzé:

A magyar minisztertanácsban történt megállapodás folytán értesitem az érdekeltektől, hogy a debreceni tudományegyetem orvosi fakultásán az 1919/20. tanév 1. ső felében mind az 5 évfolyammal egyszerre megnyílik. A rendes beiratkozások sőt év október 1-én kezdődnek és ugyan e hó 14-ig tartanak. Annak sincs akadálya azonban, hogy valaki a most más karokon sőt év beiratkozások rendjén eszközölje beiratkozását.

Tájékoztatom közlöm, hogy arról is történik gondoskodás, hogy az orvostanhallgatók is a lehetőség szerint lakással és étellel ellátassanak, mely kedvezmények elnyerése iránt annak idején az orvosi kar dékanjához s a Mensa Academica felügyelő bizottságához kell szabályszerűen fölszerelt kérvényekkel folyamodni.

A tandíj a szabályzatilag óránként megállapított 3 korona. A magasabb óradíjért előadandó tárgyak, az összeállítandó tanrendben külön fognak megjelölni.

Debrecen, 1919 szept. 25-én.

Dr. Kenézy Gyula,
egyet. rector.

Magyar képviselőjelöltek Erdélyben. A nagyszebeni »Renesterea Romana« vezércikkében nyilvánosságra hozza, hogy az erdélyi magyarság körében politikai mozgalmat indult meg, sőt a közelebbi képviselőválasztásokon már jelöléseket is ejtettek meg. Így beszélnek Daniel Tiborról, Ugron Akosról, Fay Józsefről és bizonyosan felép ürmösi Maurer Béla is, az »Uj Világ« szerkesztője, akinek egyik batyja, Maurer Mihály annak idején brassói főispán volt. A »Renesterea Romana« Goga Jenő lapja, rokonszevesen ír a mozgalmról, de kijelenti, hogy eltevesztett dolog volna, ha a magyar képviselőik meg nem engedvén a gyulafehérvári liberális határozattal, ábrándos politikát folytatnának, e helyett mindenestre célravezetőbb lesz, ha dolgoznak az állam felépítésén, mely munkához szívesen látják őket.

Elhalasztott kivégzés

A halálraítélt Lenoir szembeszóló vallomása

Megemlékeztünk arról a monstre-bűnperről, amely a francia közvéleményt heteken át izgatólt tartotta s melynek főszereplője egy Pierre Lenoir nevű francia fiatalember volt. Lenoirt a katonai ügyészség hazafüggés vádolta, azt állítván és bizonyítván róla, hogy a háboru alatt összeköttetést tartott fenn a németekkel.

A hadbírósg Lenoirt golyó általi halálra ítélte s a köztársaság elnöke a kegyelmi kérvényt elutasította. A kivégzésnek szombaton reggel fél 6 órakor kellett volna megtörténnie. A bíróság tagjai reggel 5 óra 25 perckor mentek be az elítélt cellájába, aki ágyán mélyen aludt, mert kegyelmi kérvényének sorsáról még nem értesítettek volt. A kivégzéssel megbízott katonai kirendeltség parancsnoka megérintette a halálraítélt vállát, aki erre felnyitotta szemét és maga előtt látva a bíróság tagjait, csak ennyit moudott:

— Rendben van, parancsnok ur, mindent értek. Nem fogok félni.

Lenoir észrevette, hogy egy pap áll a bíróság tagjai mögött.

— Misét szeret hallgatni, mielőtt meghalok.

Az ügyész megmagyarázta, hogy ez lehetetlen, mert az idő már előrehaladt, a kivégzés Vincennesben fog megtörténni s odáig még autókön is hosszú az út. A vádlott erre megelégedett azzal, hogy meggyónhasson. Ennek megtörténte után a bíróság elnöke megkérdezte a vádlottat, hogy mitőlít bevezetnék a kivégzettek lajstromába, nincs e valami mondani, vagy vallani vallója. A halálraítélt nyilatkozni óhajtott.

Erre a bíróság elnöke, az ügyész, valamint a vádlott és ügyvédje a börtönépület irodájába mentek, ahol Lenoir körülbelül 12 percig tartó vallomást tett s párisi lapok nem tudják, hogy e vallomásnak mi a tartalma. Annyi került csak nyilvánosságra, hogy a halálraítélt védője azt kerte a bíróságtól, hogy Lenoir vallomása folytán függeszék fel a kivégzést eljárást. A bíróság és az ügyész egy fél óran keresztül tanácsaltanul álltak a halálraítélt vallomása folytán előállott helyzettel szemben. Végre is azt határozták, hogy azonnal a törvényszék elnökének lakására mennek s annak véleményét kéri ki.

A két funkcionárius autón előbb az elnök lakására, azután vele együtt a bíróságra ment, ott újabb tanácskozások, lötásfutás, fejtelenség, amit az okozott, hogy ilyen esemény még a francia halálos ítéletek krónikájában nem fordult elő. Végre is 9 óra lett, amikor a kivégzést már úgy sem lehetett volna végrehajtani, minthogy a francia törvények szerint ez csak a hajnali órákban történhetik meg. A hírlapíróknak a bíróságon csak annyit mondtak, hogy a kivégzést a mai napról elhalasztották.

Az úgy aktáit, a halálraítélt vallomásával együtt újra Poincaré elnök elé terjesztették. Híre jár, hogy Lenoir végvallomásában Caillaux-t tarthető adatokat mondott el.

HIREK.

— **Istentisztelet.** Az ág. hitv. evang. templomban vasárnap délelőtt 10 órakor Zeman Zoltán segédlelkész végzi az istentiszteletet.

— **Huszár Károly autóbalesete.** Budapestről jelentik, hogy Huszár Károly vallás- és közoktatásügyi miniszter autóbaleset érte, amely azonban szerencsére nem járt súlyosabb következményekkel.

Huszár Károly éjszaka két órakor, minisztertanács után autójával lerobogott a Várból. Az autómobil a sötét budai Dunaparton nagy sebességgel ment és a sofőr nem vette észre, hogy a Várkert-kioszknál vaslánc zárja el az utat. Az autómobil teljes erővel nekiment a láncnak, amely a gépkocsit visszavetette. Az összeütközés következtében az autómobil ablakai összalörték, és a minisztert az üvegszilánkok az arcán megsebesítették. Azonkívül megzúzódásokat is szenvedett. Nagynehezen kocsit kerítették, amely a minisztert beszállította a Verébely-klinikára, ahol kimoszták a sebeit és kötésekkal látták el. Jelenleg lakásán ápolják; állapota javult, bár még mindig van csekély láza.

— **Debreczen ellátása tüzelőfával.** A szállítás nehézségei miatt a közeledő télre tüzelő anyagnak csak a fa jöhet számításba. Rásó István főispán minden eszközzel lehetővé igyekszik tenni, hogy a tüzifa szállítása biztosítható legyen, mert a fainégy megszüntetését egyedül csak a tüzifa szállításának szabaddá tétele eredményezheti. A főispán számítása szerint 7000 vaggon tüzifának Debreczenbe való szállítása szükséges. Indokolt előterjesztést tett tehát a főispán Michescu kormányzó tábornoknak, hogy engedélyezze a tüzifának nagyobb tételekben Debreczenbe való szállítását.

— **Sirkövetés.** Néhai Kuthi Zsigmond, volt isk. igazgató sírlelkét holnap, vasárnap d. e. 10 órakor avatják fel.

— **Felhívás.** Felhívtnak mindazok, akiktől a román megszálló csapatok löszerszámokat használatra igénybe vették, hogy miután egy csomó löszerszámot használat után a rendőrségnek átadták az igazolt tulajdonosok sajátjaikat a rendőrségi épület földszint 23. számú szobájában a hivatalos órák alatt átvehetik. Rendőrkapitányság.

— **Friss gummiéru u. m. férfi és női ovszerek, pesáriumok (Olla 3 kor-tól) Nelaton-gummi, kathéterek, női gummicsekkendők, irigátor-gummi, suspensoriumok, hőmérők, üveg-csekkendők, Rekord-tűk, gummi nadrag- és fuszekit-tartók, nas-és csipőszoritók Vitériusnál Piac u. 16.**

— **Magyar-angol szótárt** megvételeire keresek. Aczél könyvkereskedése.

— **Eisner miniszterelnök gyilkosa.** Münchenből táviratozzák: Eisner miniszterelnök gyilkosa, Arco gróf ellen október folyamán tartják meg a tárgyalást, mert az orvosok véleménye szerinti Arco állapota akkorára annyira helyreáll, hogy képes lesz elviselni a tárgyalás fáradalmait.

— **Csendőrkülönlet a külterületeken.** A külterületeken oly sürűn fordulnak elő lopási esetek, hogy a főispán szükségnek látta három új portyázó csendőrkülönlet felállítását. Az egyiknek a portyázó területe lesz a Vén-, Uj- és Csige-gert, valamint a Salvator-körhöz területe, a másiké a Szechenyi-, Varga- és Tócskerti, a harmadiké a Homokkerti. In tészkedett a főispán aziránt is, hogy a csendőrkülönletnek megfelelő állandó tartózkodási helyül megfelelő helyiségük legyen körzetükön belül.

— **Ágai Adolfot keresi a rendőrség.** Meg emlékeztetes az a hatalmas főfűsűs, ami a Calillei-pör idején nevétségessé fullasztotta a rendőrség buzgólkodását. Az egyik detektív annak idején ugyanis a jelentésében ezt írta: »Calillei nevű ur husz évre visszamenőleg Budapest lakással és illetőséggel nem bír.« Hasonló eset történt mostanában ismét. A Keresztény Nemzeti Szövetség följelentette és elfogatását kérte körülbelül háromszáz embernek, akik a Calillei-Körben előadást tartottak, illetőleg hallgattak. A terjedelmes listán az első név Ágai Adolf volt. — Ágai, a nagynevű író, aki már két évvel ezelőtt meghalt. Szegény Porzó, hogy foroghat a sírjában, ha megtudja, hogy a budapesti rendőrség mint veszedelmes bolsevik agitátor körözi!

— **Nagy hideg világszerte.** Párisból jelentik: A hőmérséklet nagyt csökkenést és a hideg már nagyon is érezhető. A Vogezekekben Remiremont környékén hó fűdi a magaslatokat. Angliában, a Themse völgyében 0 fokra süllyedt a hőmérő. Yorkshirében, Devonshirében és Cumberlandban nagy havazás volt.

— **A közalkalmazottak beszerzési csoportjának közleményei.** Értesítjük tagjainkat, hogy i. hó 27-én szombaton d. e. 8 órától kezdve a pénzügyi palota pincehelyiségében sertéstermékeket fogunk kiosztani az 1-től 1000-ig terjedő számú tagségi igazolványokra. A blokkolás az 1-ső emeleten történik.

— **Brüll és Kollin fogmütermét áthelyezte Piac-utca 72. szám alá, Deák Ferenc utca sarkára.**

— **Berlitz, francia nyelvtan** 1. és 11-ik részt megvételeire keres Aczél könyvkereskedése.

A gyógyszeresek önellátása

Szombat: Megvásárolni — Keresztes József-u. 18. Murakózy — Havyadi-u. 5. Bocskay — Czerlét-utca 22. Csokonai — Mező-utca 22.

Vasárnap: Reményesség — Csipő-utca 18. Arany Egyszerny — Kossuth-u. 8. II. Rákóczi — Kálvária-utca 1. István Csendőrkülönlet

SZÍNHÁZ

MŰSOR

Csokonai színház

Szombaton: Délután: Mánás Miska, operett. Este: C. bérlet. Karenin Anna, dráma.
 Vasárnap: Délután: Névtelen asszony, színmű. Este: Mozgó tényképek, hobózat.

Vigszínház

Szombaton: Pillangó főhadnagy operett.

A vigszínházi hangverseny

A csütörtöki esti hangverseny a Vigszínházban igazi theatre parée volt, az igaz művészet ünnepe. Sajnosan kell leszögeznünk, hogy a debreceni közönség, mivel sem bohócok ugrálását, sem durva viccek feltalálását nem hirdették, hanem egyszerűen csak művészetet ígértek, meglehetősen közömbösen viselkedett a hangverseny iránt. Szomorú megállapítás ez, mert azt mutatja, hogy a művészet egyetemes emberi értéke még tulajmagas fogalom a mi közönségünknek, mely részben már elérte azt a fokot, hogy bent a színházban néhány kivételes alkotás igaz művészi értékét ösztönösen megérezze, de még messze van attól a kultúr-nívótól, amely már tudatosan szereti és keresi a művészi szépet.

Papazoglu csellóművész második hangversenye volt a csütörtöki. Önmagát multa felül a művész abban a nemes igyekezetében, hogy nagyot, tökéleteset, szépet nyújtson. Bámulatos technikai készsége, erőteljes vonóvezetése, ujjainak káprázatos ügyessége és különösen áriaszerű darabok lélekbe markoló, döbbenetesen igaz interpretálása ezáltal is lenyűgözte a közönséget, mely tomboló lelkesedéssel ünnepelte a művészt.

Tamasescu bariton-énekes ugyancsak másodizben lépett a debreceni közönség elé s a hivatásos seregét hódította meg tökéletes hangjának tiszta érce, nagyszerű énektechnikájával s az a ritka és szerencsés adománya, hogy szívvel és szívből énekel.

O. Hilbert Janka a debreceni színházak koloratur-énekesnője ezúttal is a nagy és meleg siker jegyében szerepelt. Hangja széles skálájú, minden fekvésben tisztán csengő, technikája elsőrangú, kifejező készsége különösen a drámai részekben, eléggé nem is méltányolható.

Honthy Hanna klasszikus táncai, mint különleges, pazar drágakövek ragyogtak ki még abból a tobzódásából is a művészet ragyogó ékszereinek, amit a csütörtöki hangverseny jelentett. Csodálatos álomnak, földöntúli lények kábitó villáncának tetszik a művésznő hihetetlenül könnyed, plasztikus lejtése, a tánc csupa zene, csupa költészet, csodálatos magárból megleledkezés, sokszor úgy tűnt fel, mintha nem is tudna a közönségről és csak magának és magáért táncolna.

Ocskay Kornél, a színházak új tenoristája, megbűléséből szerencsésen kigyógyulva, a csütörtöki hangversenyen debütált a debreceni közönség előtt. Hatalmas, érces tenorja zengve, zugva tölti be a termet, falzettjei csodáson szépek, interpretálása elsőrangú. A közönség frenetikus tapsviharral köszöntötte a nagyszerű bemutatkozást s a művész ráadást is volt kénytelen adni az ünnepi meghálálására.

A hangverseny közönsége azzal a fölemelő érzéssel távozott, hogy ritka, nagyszerű, harmónikus, igaz művészi élvezetben volt bőségesen része. (II)

A színházi iroda hírei. — Pillangó főhadnagy operett keről színter ma a Vigszínházban Honthy Hanna főszereplésével. A közönség e kedvelt operettjében Várnai László, Káldor Dezső, Nagy Jenő és Székely Gyula játszanak nagyobb szerepeket — Karenin Anna. Ma a Csokonai-színházban C) bérletben a Karenin Anna regényes dráma keről színter. Gazdy Aranka, Bihari László, Váradi Lajos, László Gyula kiváló egygyüttese teszi érdekessé a hatásos drámát. — Vasárnap délután. Vasárnap délután a Csokonai-színházban a Névtelen

asszony színmű keről színter mérsékelt helyarákkal. A Vigszínházban a Pillangó főhadnagy operett adják Honthy Hannával. — Mánás Miska. Ma szombaton délután mérsékelt helyarákkal a Csokonai színházban a Mánás Miska operett keről színter. Marcsát Borbély Lili, Miskát Várnai László játsszák.

Szünni nem akaró frenetikus taps kíséri az Aranybika mozi variété minden egyes műsor számát; a budapesti vendégművészek kitűnő produkálnak, műsoruk a legszigorubb kritikát megállja. Széchy Ferkó a kis filmművész mint konferenciér bájosan cseveg és már itt is a közönség kedvence; az ének és táncszámok nívósak, sokat nevet a közönség Márkus József mókáin. — Jegylovétel délelőtt 10—12-ig, pénziárnyítás délután 5 órakor.

Széchy Ferkó konferál az Aranybika mozi variétében.

A variété műsora kitűnő. Lulu vigjáték öt felvonásban Góth Sándor fűszereplésével az Urániában.

Fantastikus dráma „A Léleklátó”, bemutatja az Apollo.

Az Uranna moziban ma szombaton és holnap vasárnap a „Lelkek harca” című nagyhatalmas dráma négy felvonásban.

URANIA
 Szombat—Vasárnap,
 szeptember 27—28-án
 Phoenix film.
 Vigjáték 5 felvonásban.
 Főszereplő: Góth Sándor.
 Előadások 5—7—9 órakor.

URANUS
 Szombat—Vasárnap,
 szeptember 27—28-án.
Lélek harca
 dráma 4 felvonásban.
 Előadások 3—5—7—9 órakor.

APOLLO
 Szombat—Vasárnap
 szeptember 27—28-án
A léleklátó
 fantasztikus dráma 4 felv.
 Főszereplők
 Lulu Fich, Theodor Loos.
 Előadások 5, 7 és 9 órakor.

ARANYBICA MOZI VARIÉTÉ
 Péntek, szeptember 26.
Szenzációs új műsor.
 Új társulat:
 Széchy Ferkó—Széchy Ferenc,
 Major Ilonka—Rendes Böske,
 Sister Lorrio—Móricz Laci,
 Katona Illi—Márkus József,
 Dolorita Bolero—Moris
 a kutyájával.
 Előadás kezdete fél 9 órakor.

Pipókrémek
 minden nagyságban
Érkeztek.
 nagyban és kicsinyben
Csillag Adolf,
 Bádogy-utca 1. szám.
 Tiszta palota.

Legújabb könyvujdonságok!
 Claude Farrère: Kis kokottok K 25-40
 Andre Jev Leonid: Anatómia „ 15-40
 Maeterlinck: A halál „ 19-80
 Pierre Louys: A bíbor „ 19-80
 Romain Roland: Jean Christoph Parizban. Antoinette „ 17-60
 Romain Rolland: A piaci vásár „ 26-40
 Kapható:
Hegedüs és Sándor,
 irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvesboltjában.

Létoriére ögróf.

— Regény. — 86

SUE JENŐ

— Nincs önnek névrokona a francia udvarnál? — kérdezte nyugtalanul.

— Nincs, nagyságos asszony.

— Akkor bizonyosan a német hercegek terjesztik ellenfelükről ezeket a borzasztó híreket — gondolta Márta. — De milyen lépéseket tett már eddig? — kérdezte az ögróftól.

— Ó, nagyságos asszony, eddig minden lépésem haszontalan volt. Először is Henferster báró urhoz mentem.

— Jó Istenem! Szegény gyermek! Be merészeit menni annak a gyalázatos Polypheusnak a bariangjába?

— Igenis, nagyságos asszony. A báró nagyon megijesztett engem. És aztán...

— Nos beszéljen el mindent

és hogy nagyobb bizalma legyen hozzám, tudja meg, hogy férjem és én szívből gyűlöljük a bárót.

— Ezt nem tudtam, nagyságos asszony s azért félttem is megmondani...

— Nam, nem, csak beszélje el.

— Hát, nagyságos asszony, bementem a henfersteri várba. A báró először is kinevetett, mert nem lóháton, hanem kocsin jöttem.

— Az ocsmány keletur! Azt szeretné, ha az egész világ vasból és acélból lenne, mint ő.

— Amikor peremről kezdtem beszélni, durván fölkiáltott: Előbb asztalhoz! Jobban lehet beszélni poharazás közben.

— A részeges! Erről rálsma-rek!

— Nem meriem ellentmondani a bárónak s asztalhoz ültem és bár félttem, hogy nem lesz inyre, engedelmei kértem a Bene-

dicite elmondására, mert erről megfellekedett.

— Szegény kis mártír! Remélem, az a durva ember csak megengedte, hogy elmondja!

— Igen, nagyságos asszony, de azután nagyon nevetett, ami engem egészen elkészerített.

— Elhiszem. Szerencsétlen bárány! Istenem, hová is tévedt ön!

— Nagyon keveset ettem, mire a báró megkérdezte: talán vacsorált már? — Nem, báró ur, — feleltem — hanem a szentírás azt mondja: »Ne siess, ha valamely ünnepélyen vagy«.

— Jól felelt annak a falánk-nak. Jövendőles gyanánt még hozzátehettem volna, hogy a mértéktelenség álmatlanság, bégörccs és taghasogatás lesz a büntetése. Igazán ezt kívánom annak a csunya állatnak.

— Azután, nagyságos asszony, a kezembe adott egy nagy poharat, amelyet színdíig

töltött vegyítetlen borral és felszólitott, hogy koccsintak vele.

— De báró ur, feleltem, én sohasem iszom vegyítetlen bort. Erre elkacagta magát és ezt mondta: Az mindagy; csak igyék a szeretője egészségére!

— Így beszélni ilyen fiatal emberhez, milyen gyalázatos romloitsági! — s a tanácsosné égfelé emelte kezét.

— Nem értettem, mit akart mondani a báró; néhány kortyot ittam és egészen kábultan tettem le a poharat. A báró akkor komoran rám nézett és durván így szólt: Ön nem iszik bort, nem eszik és nem beszél. Talán egy kancsó meggyvíz és egy pipa dohány mellett közlékenyebb lesz.

— Meggyvíz, pipa, ó, a vén pandur! Ilyen ocsmány szokásokra akar rákapadni egy ifjut, aki inkább fiatal lányt lát-szik, mint fiatal embernek!

Folyt. köv.)

Megnyilt
WEINBERGER cipő-
 gyárának lerakata
Piac-utca 65.

Legdívatosabb öltönyö-
 ket, új és átalakításokat
 legutóbbiban eivállal
Szőnyi János,
 férő szabó
Király-utca 2. szám.
 (Lámpagyár mellett)

Kiss Ferenc
 női szabó
Debrecen, Piac-u. 56. sz.,
 keresztépület

Izléses munkát Intányos áron készít.

Elsőrendű úri divat szabóság.
 Mértékszerű megrendelé-
 sek, ugyiszintén fordításokat,
 a legkényesebb izlésnek is
 megfelelően készít

Morgenstern Manó és Rosner,
Szent Anna-utca 8. sz.

Éleztő!
 Naponta, vasárnap is,
 friss, állandóan kapható, kizárólag
 nagyban, fűszer és házikereskedők-
 nek és oly iparral ellátott üzle-
 tek és üzletek részére, hol az
 eladóra azüvegelt süte igaz-
 zolható, bodegák csakis üzleti ad-
 té céljából lesznek kiszolgálva.
 Mindenkor legolcsóbb napi árt
 esztől-esztére szívesen bejelen-
 tem a Közlelmzési hivatalnak.
 Házhoz szállításra megrendelés-
 ket elfogadok, valamint vidéki ke-
 reskedőknek is ez ivessen állék
 rendelkezésére.

Rosenthal Sándor
 kizárólagos éleztő keres-
 kedő. Csapó-utca 19. szám.

Kovács szurok
 nagyban és kicsinyben
 kapható
Gyémánt Géza és Társánál,
 Piac-utca 58. sz.

Szegedi paprika
 különlegesség,
 valamint marosújvári szappanízó sóda,
 Kohler-csokoládé, friss pogácsok méz
 nagyban és kicsinyben kapható
LINDENFELD J. JENŐ.

Állandóan ajándékok
 érkeznék
Leltner és Römer
 rövidáru nagykereskedése,
Hatvan-utca 2. szám.
 Kéfe, moszóáru gyári raktár.

Gipsz
 alabaster és stuccatur
 nagyban és kicsinyben kapható
Gyémánt Géza és Társánál,
 Piac-utca 58. sz.

Hoffer Sándor
 bank bizományi irodája
Ferenex József-ut 58. sz. a.

Bonyolult mindennemű bankszerző
 Egyletet
 Közyotitit lugatlanok adavételeit.
 Ajánl fizitát vizionteladóknek.

Legjobb a
„PALLAS”
 cipőcrém!
 :: Békébelli minőség. ::
 A bőrt puhítja és fénye-
 sít. Gyártja a
Lehmann és Simonyi
 gyógyszerészek vegyészeti, gyógyszer-
 iészeti és kozmetikai laboratóriumá-
 gyári lerakata:
Lehmann János írszerzésletében.
 Kigyo u. 53.
 Kapható: minden kereskedésben

Hivatalos és magán
bélyegzőt
 gyorsan készít
HERCZEG
 Simonffy-utca 5. sz.
 Telefon 658.

Női loányka és férfi
 velour, filz és loden
kalapok
 alakítását, tesítését és
 tisztítását a legszebb
 modell formákban
 gyorsan készíti Deb-
 reczen város legmo-
 dernesebb berendezett
kalapos műhelye
 Piac-utca 9. sz.
 Legújabb modellek ott meg-
 tekinthetők.

A közönség figyelmébe.
 Mielőtt cipőszükségletét besze-
 rezné, forduljon bizalommal
Weidner utódához,
 ahol saját készítményű gyer-
 mekcipők minden számban,
 ugyiszintén női és férfi cipők
 állandóan kaphatók
Batthyányi-utca 6. sz.

Saját termésű
csemegeszőllő
 nagyban és kicsinyben állan-
 dóan kapható

Gyémánt Géza és Társa cégnél
 Piac-utca 58.

Riz Abadie
 cigarettapapír
 legkifinomultabb minő-
 ségben nagyban és
 kicsinyben kapható

Hegedűs és Sándor
 irodalmi és nyomdai rész-
 vényiársaság papírnagykeres-
 kedésében, Piac-utca 54. sz.

PRO HIRDMONÁSOK.

POSTA

Ültiades jeligére levél van a kiadóban.
 Jogszigorú kérem, hogy a tegnapi dél-
 előtti tévedésből elvitt levelet sürgő-
 sen adja be a kiadóba. „Kreol.”

Fiatall 22 éves barna fiatalember ismer-
 etséget köne intelligens, kedves és
 szép fiatal leányval, akivel unalmas
 éráim kellemesen eltölthetném. Jel-
 lige: Diszkreció.

„Diákisszony”, ki nagyon unatkozik,
 kérem olyan intelligens fiatalembé-
 rek, vagy felsőbb osztályba járó
 diákok ismeretségét, kivéltá hosszú
 tél alatt kellemes órákat tölthetne,
 ugy a kórzon mint a korszolya pá-
 lyán. „Diákisszony” jeligére kérek
 választ a kiadóba.

VETEL

Öres berendezésű bádogdobozokat és
 üvegeket minden árban vessz Hartos-
 házár, Csapó-u. 11.

Vessék és azok el mindenféle ékszeri,
 aranyat, ezüstöt és drága kőveket.
 Kramer József, József kir. herceg-
 utca 8.

Lehetőleg fiatal nőtény pincsi kutyát
 vennék. Címet a kiadóba kérem sürgő-
 sen leadni.

Lőszéri kis és nagymennyiségben ma-
 gas árért vesszek. Ajánlatok Kál-
 man & Comp címre e lap kiadó-
 hivatalába küldendők.

Receptreiml könyveket, jó állapotban
 levőket vessék. Cím a kiadóhiva-
 talban.

Magyar-angol szótári megvételre keres-
 nek. Acél könyvkereskedése.

Észena sima, biomaszoveket, vomitőszert
 bármely mennyiségben vesszünk. Cím
 a kiadóban.

ELADÁS

Bőrszékék, fotelok, hencserek, matra-
 czok, soberlik kaphatók. Javításokat
 készíték Szántó kárpitos Hatvan- és
 Zugó-utca sarok.

Eladó 2 új borsajtó, 1 szőlőszűző Ispo-
 tály-utca 1.

Eladó Varga-kert Keleti sor 7. szám
 alatt 1000 négyzetöglő telek, rajta
 lévő 50 méteres barak és teleket
 környező 3 méter magas deszkakerítés-
 sel. Gazdák Ba nks, Kosuth-u. 17.

Mosdászappanok. Elsőrendű színszappan
 60-62% zsirtartalmú préselve, ugy-
 szintén 30% zsirtartalmú ajánl a
 legolcsóbb árban **Rechtbár: Ede**
 szappangyáros, Nagyvárad.

Eladó a Bundi-utca 15. szám alatti két
 lakásból álló ház és telek, rajta ke-
 resztépülettel előnyös feltételek mel-
 lett. Értekezhetni a református kol-
 légium igazgatóságánál.

Egy szoba butor (két szekrény, egy ágy,
 asztal, divány, komod mind politurva
 stb.) igen jó karban, elköltözés
 miatt eladó. Bercsényi-utca 69.

Reáliskola IV. osztály tankönyvek
 szép kórzó és 1 rajztábla van eladó.
 Arany János-utca 45. utcai lakás.

Taft fekete, legjobb minőségben 5 mtr.
 eladó Piac-utca 38., Hungária Biz-
 tosítónál.

Vadonai új székkek női bárszomykabit.
 Kossuth, eladó. Libakert, Viola-u. 22,
 Kiltónó szantettid, két és fél hold, kö-
 vületlen a város mellett, szabad kör-
 től eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Hyesi-bon, teljeseen új, mérsékelt áron
 eladó. Értekezhetni dében 12 és 2
 óra között, Miklós-utca 22.

Eladó tölkhábit jókarban lévő, használt
 öszi felöltő és egyéb apróságok 3-10
 éves kisleány részére Bika-bérház,
 II. nm. 2. ajtó, á. u. 3-5 kört.

KERESLET

Két ügyes fodrász segéd felvétetik
 Möldren féle fodrász üzlet, Iskola-u.
 8. sz.

Majerosnak megbizható ember azonnal
 felvétetik Debreczeni Gazdák Bankja
 Kossuth-u. 17.

Intelligens német nyelvönőt keresek
 Kossuth-u. 21. sz.

16 családból való fiu pincértanulónak
 felvétetik Angol Királyi éttermében.

Mediava butorozott szobát keres. Aján-
 latokat „Sürgős” jeligére kérek.

Tisztviselőnek lehetőleg utcai külon be-
 járatu csinosan butorozott szobát
 keres a főtérhez közeli utcában. Eset-
 leg tres szoba is lehet, mivel saját
 butora van. Ajánlatot Kellemes öltö-
 none címre a kiadóba kérek.

Bejárón felvétetik jó fizetésű áll-
 ásra. Jelentkezhetni lehet Bika-
 bérház II. em. 2. ajtó.

Két vagy egy nagy szoba-konyhás lak-
 kást azonnali beköltözésre keresek.
 Cím megtudható e lap kiadóhiva-
 talban.

Lapkihordó asszony felvétetik.
 Elcserelem egy szoba-konyha meliék-
 heiyiségekben álló lakásomat egy,
 esetleg két szobás lakással. — Cím
 megtudható a kiadóban.

Tanulmányok és munkáimban és
 könyvkötészetemben felvétetnek

VEGYES

Társulnék néhány ezer kékpénzemmél
 iparvállalatokkal. Ajánlatokat: „Köny-
 velő” jeligével kiadóhivatal továbbít.

Román-magyar nyelven kérvényeket ke-
 szítek. Schwarz, Széchenyi-utca 31.

Singer varrogépetek legjobban javít
 Keszler A. műszerész, Széchenyi-
 utca 1.

Román nyelvre írok és fordítok bármí-
 féle kérvényeket Ogonovszky, Kossuth-
 utca 11. sz., Dr. Ballay-iroda.

Egy szoba-konyhás lakásomat elcsere-
 lem két szobás lakással. — Cím a
 kiadóban.

Román nyelvre mindenféle kérvénye-
 ket írok és fordítok egész nap.
 Halmovits, Szentanna 68.

Elvesztett kereskedelmi értekezési bizo-
 nyonyitvány Libakert, Szegfu-utcától
 Thaly Kálmán-utcaán keresztül Egy-
 malom-utcaig. Já becsületes meg-
 találó szolgáltassa be e lap kiadó-
 hivatalába.

Figyelem!
 Fiu és leány iskolai cipők
 30-tól 39-ig nagyváltásték-
 ban kaphatók
Aszódinál,
 Hatvan-utca 53.

Fűszer- és csemegéáruk
Adler Testvéreknel.
 Ugyanlitt lisztikönyvek
 elfogadtatnak.
 Szent Anna-utca 13. szám.
 (Kereskedelmi és Iparbank-palota.)

20 év óta tenállo
 szücs üzletemet és műhelyemet
 áthelyeztem
Szent Anna-u. 3. sz. házamba.
 A n. é. közönség b. pártfogását
 továbbra is kérve, tisztellett
NAGY JÓZSEF szücsmester.

Felolós szerkesztő:
DR. HEGEDŰS LORANT
 Kiadó:
HEGEDŰS ES SÁNDOR
 Irodalmi és nyomdai részv.-társ.

Cenzurat de Sublocotenentul Horia.